

**Program Stypendialny
Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi
„Mistrz – Uczeń”
Edycja 2026**

O P I S P R O J E K T U

Program własny Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi pod nazwą Program Stypendialny „Mistrz – Uczeń” skierowany jest do osób kultywujących tradycje swoich regionów - rzemieślników i artystów ludowych, rękodzielników i gawędziarzy. Jego odbiorcami są zarówno mistrzowie z wyróżniającym się dorobkiem jak i adepci chcący doskonalić swoje umiejętności. Celem programu jest ochrona lokalnego dziedzictwa oraz zapewnienie ciągłości tradycji. Priorytety Stypendium dotyczą projektów edukacyjnych, zapewniających bezpośredni przekaz tradycyjnych umiejętności artystycznych, rzemieślniczych i rękodzielniczych, dokonywanych wewnątrz wspólnot lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności zagrożonych zanikiem. Oczekiwanym efektem zrealizowanych projektów edukacyjnych jest wykonane przez adepta – pod okiem mistrza – dzieło (lub dzieła) z zakresu sztuki ludowej, rzemiosła lub rękodzieła ludowego, wykazujące wysoki poziom lub/oraz biegłość w opanowaniu tradycyjnych umiejętności i technik, będących przedmiotem Stypendium.

Termin nadsyłania zgłoszeń do edycji Stypendium na 2026 rok upływa 24.03.2026 roku.

Zgłoszenia można przysyłać wyłącznie drogą elektroniczną. Podpisany i zeskanowany formularz zgłoszenia należy wysłać (w jednym pliku) na adres: stypendia@nikidw.edu.pl.

Projekty do realizacji w ramach Programu Stypendialnego zostaną wybrane przez Dyrektora NIKiDW na podstawie rekomendacji Komisji w terminie do 24 kwietnia 2026.

Po tym terminie lista projektów zostanie ogłoszona na stronie internetowej Instytutu. Jeśli pełna pula środków przeznaczonych na niniejszą edycję Stypendium nie zostanie wyczerpana, Dyrektor Instytutu może w dalszym terminie ogłosić drugą turę naboru zgłoszeń.

Budżet Programu Stypendialnego NIKiDW „Mistrz – Uczeń” edycji 2026 wynosi 600.000 zł.

Regulamin wraz z załącznikami dostępny jest na stronie: <https://nikidw.edu.pl/>

**Program Stypendialny
Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi
„Mistrz – Uczeń”
R E G U L A M I N**

Preambula

Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi (dalej: NIKiDW lub Instytut) uznaje bezpośredni przekaz tradycyjnych technik i umiejętności jako najcenniejsze ogniwo w procesie przekazu tradycji w dawnych i współczesnych środowiskach mieszkańców wsi oraz miasteczek i miast o tradycjach rolniczych. Kluczowym elementem tego procesu jest bezpośredni i pokoleniowy – od Mistrza do Ucznia – przekaz wiedzy, umiejętności jak też związanych z nimi treści, wartości, praktyk, obyczajów i etosu. Z tego powodu jednym z priorytetów NIKiDW jest kompleksowe wsparcie bezpośredniego przekazu zakorzenionej lokalnie działalności w celu zachowania, wzmocnienia, a niekiedy – przywrócenia lokalnego dziedzictwa i tradycji, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności zagrożonych zanikiem. Elementem tego wsparcia jest Program Stypendialny „Mistrz – Uczeń”. Zakłada on, poprzez wsparcie finansowe indywidualnych osób – mistrzów i adeptów, stworzenie warunków do swobodnego nauczania i uczenia się unikatowych umiejętności, ważnych dla ich indywidualnego rozwoju oraz dla upowszechnienia wiedzy o tradycji. Instytut rozumie bowiem doniosłość tych działań dla wzmacniania tożsamości lokalnej i regionalnej oraz umacniania wspólnotowych fundamentów tożsamości Polaków, związanych z kulturą ludową i tradycyjną.

NIKiDW – poprzez Stypendium „Mistrz – Uczeń” pragnie zapewnić ciągłość tradycji kultywowanej przez twórców z terenu całej Polski, wszystkich regionów i subregionów etnograficznych i kulturowych, możliwie wszystkich dziedzin i specjalności z zakresu sztuki ludowej, rękodzieła i rzemiosła, gwary, mniejszości narodowych i etnicznych, mieszkańców wsi i miast. Program Stypendialny „Mistrz – Uczeń” zakłada pokazanie ważnej rangi kultury ludowej w polskiej kulturze narodowej oraz roli transmisji umiejętności w bezpośrednim przekazie służącym utrwalaniu i zachowywaniu wartości i wzorców dla przyszłych pokoleń.

§ 1. Uprawnieni wnioskodawcy

1. Program Stypendialny „Mistrz – Uczeń” (zwany dalej „Stypendium”) skierowany jest do mistrzów (zwanych dalej „Mistrzami”) i adeptów twórczości ludowej (zwanych dalej „Uczniami”), działających w dziedzinach:
 - 1) artysta – wykonuje dzieła sztuki ludowej, np. rzeźbiarz, malarz, pisarz ludowy, gawędziarz, muzyk instrumentalista, śpiewak, tancerz;
 - 2) rękodzielnik – wykonuje przedmioty o charakterze zdobniczym i obrzędowym, np. hafciarka, koronkarka, wycinankarz, piernikarz, twórca plastyki obrzędowej (np.

- pisanek, palm, szopek), twórca plastyki zdobniczej (np. kwiatów z bibuły, wycinanek, firanek) itp.
- 3) rzemieślnik – wykonuje przedmioty o charakterze użytkowym; np. bednarz, kowal, stolarz, budowniczy instrumentów ludowych, plecionkarz, garncarz, tokarz, snycerz, meblarz, kuśnierz, łyżkarz, tkacz, sitarz, krawiec, rusznikarz itd.;
2. Mistrzami w rozumieniu niniejszego Regulaminu, mogą być osoby fizyczne spełniające łącznie następujące warunki:
- 1) posiadają umiejętności pozwalające im na wykonywanie dzieł sztuki, rzemiosła i rękodzieła ludowego;
 - 2) umiejętności ich wykonania nabyli w drodze przekazu bezpośredniego - w łonie rodziny, społeczności lokalnej danej miejscowości lub regionu; (region rozumiany jest jako obszar występowania tradycyjnych wzorów, np. miejscowość, parafia, region/subregion etnograficzny, region/subregion kulturowy);
 - 3) wykonywane przez nich dzieła prezentują wysoki poziom mistrzostwa;
 - 4) dzieła są zgodne z tradycyjnymi kanonami charakterystycznymi dla regionu etnograficznego, kulturowego lub dla grupy etnograficznej, etnicznej lub regionalnej, z którą twórca się utożsamia.
3. Uczniami w rozumieniu niniejszego Regulaminu są adepci twórczości ludowej, niebędący mistrzami, a pragnący osiąść nowe umiejętności lub doskonalić posiadane umiejętności w danej dziedzinie, co może pozwolić im w przyszłości uzyskać status twórcy ludowego i mistrza.
4. Zarówno Mistrz jak i Uczeń w chwili składania wniosku o Stypendium muszą mieć ukończone 18 lat.
5. W wyjątkowych przypadkach Mistrz może przekazywać wiedzę kilku uczniom (np. para taneczna). W takim przypadku kwota stypendium nie ulega zwiększeniu i zostanie podzielona pomiędzy uczniów.
6. W razie wątpliwości czy osoba zgłaszająca się jest twórcą ludowym bądź ma status mistrza w rozumieniu ust. 2 i 3, wątpliwości te rozstrzyga w drodze decyzji Dyrektor NIKiDW.
7. Mistrz i Uczeń mogą w danym roku być zaangażowani w realizację wyłącznie jednego projektu w ramach Stypendium „Mistrz – Uczeń” NIKiDW.
8. Mistrz lub Uczeń, którzy realizują lub zrealizowali jakiekolwiek stypendium NIKiDW dla twórców ludowych, mogą ubiegać się o Stypendium NIKiDW „Mistrz – Uczeń” w tej samej dziedzinie po upływie co najmniej roku od zakończeniu poprzedniego stypendium „Mistrz – Uczeń” lub poprzedniego Stypendium dla Twórców Ludowych. Dopuszcza się składanie wniosków przez Uczniów, którzy chcieliby kształcić się w innej dziedzinie niż ta, której dotyczyło poprzednie Stypendium.

§ 2. Przedmiot i forma Stypendium

1. Stypendium przyznawane jest w jednej z trzech kategorii:
 - 1) sztuka ludowa;
 - 2) rękodzieło ludowe;
 - 3) rzemiosło ludowe.
2. Przedmiotem Stypendium jest realizacja autorskiego projektu edukacyjnego z zakresu sztuki ludowej, rękodzieła ludowego lub rzemiosła, który cechuje się tym, że:

- 1) polega na przekazaniu przez jednego Mistrza jednemu Uczniowi (z zastrzeżeniem §1 ust. 5) umiejętności w zakresie wybranej dziedziny, w przekazie bezpośrednim, podczas osobistych spotkań;
 - 2) osobiste spotkania w ramach projektu mają odbywać się przez cały okres realizacji programu stypendialnego, przy minimalnej liczbie 20 godzin zegarowych zajęć szkoleniowych w miesiącu;
 - 3) przedmiotem nauki jest umiejętność tworzenia dzieł sztuki ludowej, rękodzieła ludowego lub rzemiosła, pozostających w zgodzie z tradycyjnymi kanonami charakterystycznymi dla danego regionu etnograficznego lub kulturowego, grupy etnograficznej, etnicznej lub regionalnej, których dotyczy projekt;
 - 4) efektem nauki jest wykonane przez Ucznia dzieło sztuki ludowej (lub dzieła – w zależności od specyfiki przekazywanej umiejętności lub danego projektu edukacyjnego), rzemiosła lub rękodzieła ludowego, wykazujące wysoki poziom artystyczny i/lub biegłość w opanowaniu umiejętności, będących przedmiotem projektu edukacyjnego realizowanego w ramach Stypendium.
3. Autorski projekt edukacyjny jest to projekt, w którym Uczeń wykonuje dzieło osobiście, pod kierunkiem Mistrza.
 4. Integralną częścią zadania realizowanego w ramach Stypendium jest upublicznienie przez Mistrza i Ucznia efektów Stypendium, czyli np. prezentacja dzieła Ucznia na wystawie, wystawie online, publikacja materiałów fotograficznych i audiowizualnych, prezentujących poszczególne etapy szkolenia w prasie, mediach społecznościowych, w internecie; koncert, warsztaty, prelekcja itp.
 5. Wnioskodawcy zobowiązani są do regularnego (co najmniej dwa razy w miesiącu) publikowania postów dokumentujących postępy w pracy (w postaci m.in. opisów, zdjęć, filmów, podcastów itp.) lub inne działania w ramach Stypendium, o którym mowa w ust. 4, na profilu w wybranych mediach społecznościowych (wybór medium do ustalenia z NIKiDW). Możliwe jest skorzystanie z profili już istniejących, instytucjonalnych lub prywatnych, lub założenie nowego profilu. Do postów należy dodać hasztag “#mistrz-uczeń”, aby można je było łatwiej odszukać.
 6. NIKiDW przewiduje możliwość dokumentowania przebiegu Stypendium poprzez nagrywanie filmów lub podcastów i wykonanie dokumentacji fotograficznej przez zespół złożony z pracowników Instytutu lub przez podmiot współpracujący z NIKiDW. Stypendyści, składając wniosek, wyrażają zgodę na publikację przez NIKiDW tych zdjęć lub nagrań w sposób wybrany przez NIKiDW.
 7. NIKiDW przewiduje możliwość zorganizowania wystawy i/lub koncertu, popularyzującego efekty pracy twórców ludowych w ramach Stypendium.
 - 8. O Stypendium nie można wnioskować w sytuacji, gdy projekt identyczny lub zbliżony co do koncepcji i dotyczący tych samych uczniów jest, był lub będzie realizowany na podstawie innej umowy o udzielenie środków publicznych.**
 9. Wnioskodawcy może zostać przyznane Stypendium na okres 3-7 miesięcy w terminie od 1 maja 2026 do 30 listopada 2026 r.
 10. W ramach Stypendium Mistrz otrzymuje honorarium w wysokości 2000,00 zł brutto miesięcznie.

11. W ramach Stypendium Uczeń otrzymuje honorarium w wysokości 1500,00 zł brutto miesięcznie.
12. Mistrz i Uczeń z otrzymanego honorarium pokrywają koszty realizacji zgłaszanego projektu.

§ 3. Zasady wnioskowania o Stypendium

1. Wypełniony elektronicznie, podpisany i zeskanowany przez Mistrza i Ucznia formularz wniosku o Stypendium (wraz z załącznikami) [formularz wniosku o Stypendium – załącznik nr 1 do Regulaminu] należy wysłać na adres: stypendia@nikidw.edu.pl.
2. Termin składania wniosków upływa **24 marca 2026** roku.
3. Składając wniosek o Stypendium, wnioskodawcy potwierdzają, że zapoznali się z niniejszym regulaminem oraz z wzorem umowy stypendialnej i akceptują ich treść.

§ 4. Ocena wniosków i przyznanie Stypendium

1. Złożone wnioski sprawdzane są pod względem formalnym przez pracowników Instytutu w terminie do 5 dni od daty zakończenia naboru wniosków.
2. W uzasadnionych przypadkach termin oceny formalnej może ulec wydłużeniu.
3. W przypadku wątpliwości dotyczących kwestii formalnych, pracownik NIKiDW może zwrócić się do wnioskodawców o złożenie dodatkowych wyjaśnień w terminie 5 dni od dnia przekazania pytania w formie wiadomości e-mail. Brak udzielenia odpowiedzi w wymaganym terminie jest równoznaczny z rezygnacją z ubiegania się o Stypendium. W przypadku stwierdzenia przynajmniej jednego uchybienia w kompletności wniosku pod względem formalnym po tym terminie, złożony wniosek wyłączany jest z procedury dalszej oceny.
4. Wnioski kompletne pod względem formalnym, oceniane są merytorycznie przez Komisję powołaną przez Dyrektora NIKiDW, składającą się z ekspertów w dziedzinie twórczości ludowej, pracującą pod kierunkiem przewodniczącego wskazanego przez Dyrektora NIKiDW.
5. Ocena merytoryczna odbywa się zgodnie z kryteriami określonymi w Karcie oceny merytorycznej wniosku) [formularz karty oceny merytorycznej wniosku – załącznik nr 2 do Regulaminu].
6. Na podstawie przyznanych punktów w ramach oceny merytorycznej wniosku, sporządzana jest lista rankingowa. Miejsce na liście rankingowej zależy od średniej arytmetycznej liczby uzyskanych punktów łącznie za wszystkie kryteria od wszystkich Członków Komisji.
7. O ostatecznym kształcie listy Stypendystów decyduje Dyrektor NIKiDW na podstawie rekomendacji Komisji.
8. Liczba przyznanych stypendiów zależy od liczby wnioskodawców i kwoty przeznaczonej na ten cel przez NIKiDW.
9. Decyzja Dyrektora NIKiDW o przyznaniu Stypendium zostanie podjęta w terminie do 24 kwietnia 2026 r.
10. Listy osób, które otrzymały Stypendia, publikowane są na stronach internetowych NIKiDW nie później niż dwa dni robocze od daty decyzji Dyrektora NIKiDW o przyznaniu Stypendiów.

11. Decyzja Dyrektora NIKiDW o przyznaniu Stypendium jest ostateczna i nie przysługuje od niej odwołanie.

§ 5. Umowa stypendialna Mistrza

1. Wnioskodawca-Mistrz, po decyzji o przyznaniu Stypendium, podpisuje z NIKiDW umowę stypendialną i uzyskuje status Stypendysty NIKiDW [wzór umowy stypendialnej stanowi załącznik nr 3 do Regulaminu].
2. Mistrz po zakończeniu Stypendium, w porozumieniu z Uczniem i przy współudziale Ucznia, składa sprawozdanie z wykonania projektu i jego upowszechnienia, zgodnie z wnioskiem stypendialnym i umową podpisaną z NIKiDW [wzór sprawozdania jest załącznikiem do umowy stypendialnej]. Sprawozdanie podpisują Mistrz i Uczeń.
3. Mistrz zobowiązany jest do dostarczenia wspólnie z Uczniem, przed końcem każdego miesiąca trwania Stypendium, linków do postów zamieszczanych w mediach społecznościowych, zawierających materiały dokumentujące przebieg pracy nad projektem.
4. Posty dokumentujące przebieg stypendium w każdym kolejnym miesiącu powinny zawierać co najmniej 10 zdjęć dokumentujących wspólną pracę Mistrza i Ucznia nad danym artefaktem wykonywanym w ramach Stypendium oraz zmiany w formie powstającego dzieła (jeśli ma ono materialną formę) oraz co najmniej jeden 3-5-minutowy (amatorski) film.
5. Niedostarczenie comiesięcznych materiałów sprawozdawczych może skutkować wstrzymaniem lub zakończeniem Stypendium, o czym decyduje Dyrektor NIKiDW.
6. Mistrz zobowiązany jest do bezzwłocznego powiadomienia Instytutu o zaistnieniu okoliczności uniemożliwiających kontynuację Stypendium, nie później niż 7 dni od zaistnienia tych okoliczności. W takich sytuacjach decyzję o wstrzymaniu, zakończeniu Stypendium lub aneksowaniu umowy stypendialnej podejmuje Dyrektor NIKiDW.

§ 6. Umowa stypendialna Ucznia

1. Wnioskodawca-Uczeń, po decyzji o przyznaniu Stypendium, podpisuje z NIKiDW umowę stypendialną i uzyskuje status Stypendysty NIKiDW [wzór umowy stypendialnej stanowi załącznik nr 3 do Regulaminu].
2. Uczeń po zakończeniu Stypendium, w porozumieniu z Mistrzem bierze udział w opracowaniu i podpisuje sprawozdanie Mistrza z wykonania projektu i jego upowszechnienia, zgodnie z wnioskiem stypendialnym i umową podpisaną z NIKiDW (wzór sprawozdania jest załącznikiem do umowy stypendialnej).
3. Uczeń jest zobowiązany do bezzwłocznego powiadomienia Instytutu o zaistnieniu okoliczności uniemożliwiających kontynuację Stypendium, w sytuacji, gdy Mistrz nie jest w stanie tego zrobić, nie później niż 7 dni od zaistnienia tych okoliczności. W takich sytuacjach decyzję o wstrzymaniu, zakończeniu Stypendium lub aneksowaniu umowy stypendialnej podejmuje Dyrektor NIKiDW.

§ 7. Informacja Administratora dotycząca ochrony danych osobowych

Wypełniając obowiązek prawny uregulowany zapisami art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) Dz. Urz. UE. L. 2016.119.1 z dnia 4 maja 2016 r., dalej RODO, informuje, iż:

1. Administratorem danych osobowych z chwilą ich pozyskania staje się Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 66, 00-322 Warszawa, reprezentowany przez Dyrektora. Kontakt do Administratora: tel. 22 380 98 00; e-mail: sekretariat@nikidw.edu.pl
2. Podanie przez Pana/ Panią danych osobowych jest dobrowolne jednak niezbędne w celu złożenia wniosku w niniejszym Programie stypendialnym.
3. Dane osobowe przetwarzane będą w trybie art.6 ust.1 lit. a) RODO (zgoda osoby, której dane dotyczą)
4. Dane osobowe przetwarzane będą także zgodnie z art. 6 ust. lit. c) RODO (jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze np. nadzory ustawowe, rozliczenia podatkowe i inne wynikające z przepisów prawa).
5. Podane dane osobowe mogą być udostępniane odbiorcom danych w rozumieniu art. 4 pkt 9 RODO wyłącznie w granicach przepisów prawa np. z którymi administrator podpisał umowy przetwarzania danych w imieniu administratora.
6. Dane osobowe mogą być przekazywane uprawnionym organom państwowym, organom ochrony prawnej (Policja, Prokuratura, Sąd) w związku z prowadzonym postępowaniem.
7. Dane osobowe będą przechowywane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym prawa o archiwizacji.
8. Podane dane osobowe nie będą podlegały zautomatyzowanym procesom podejmowania decyzji przez Administratora, w tym profilowaniu.
9. Każdemu, kto wyraził zgodę na przetwarzanie danych osobowych przysługuje prawo do jej cofnięcia w dowolnym momencie. Cofnięcie zgody nie będzie miało wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem.
10. Cofnięcie zgody będzie miało konsekwencje braku możliwości wzięcia udziału w niniejszym Programie.
11. Cofnięcie zgody może mieć następującą formę: Cofam zgodę na przetwarzanie danych osobowych przez ..., udzieloną w dniu ... w celu ... Podpis osoby, której dane dotyczą.
12. Każdej osobie, której dane dotyczą przysługuje prawo do żądania dostępu do danych osobowych jej dotyczących, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania (jeśli nie jest ograniczone spełnieniem przepisu prawa)
13. Każda osoba, której dane dotyczą ma prawo wnieść skargę do organu nadzorczego w zgodności z art. 77 RODO (...każda osoba, której dane dotyczą, ma prawo wnieść skargę do organu nadzorczego, (...) jeżeli sądzi, że przetwarzanie danych osobowych jej dotyczące narusza niniejsze rozporządzenie) - Urząd Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.
14. Inspektor Ochrony Danych Osobowych - Jarosław Feliński tel. 508608136.

§ 8. Postanowienia końcowe

1. Od decyzji Dyrektora NIKiDW odwołanie nie przysługuje.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem oraz w przypadku wątpliwości co do interpretacji poszczególnych postanowień Regulaminu decyzje podejmuje Dyrektor NIKiDW.
3. W uzasadnionych przypadkach NIKiDW zastrzega sobie możliwość przedłużenia terminu naboru zgłoszeń lub nierozstrzygnięcia danej edycji Stypendium.
4. Dokumenty złożone przez wnioskodawców ulegają archiwizacji zgodnie z procedurą archiwalną po zakończeniu procedury.
5. W przypadku stwierdzenia, że we wniosku o Stypendium podano nieprawdziwe informacje lub złożono nieprawdziwe oświadczenia, następuje odrzucenie wniosku lub anulowanie podjętej decyzji o przyznaniu Stypendium.
6. Wszelkie pytania dotyczące Stypendium należy kierować na adres e-mail stypendia@nikidw.edu.pl oraz telefonicznie: Mamadou Diouf: kom. 511 543 441 lub/oraz Magdalena Trzaska kom: 517 123 905.